

Wrocław, dnia 30 czerwca 2009 r.

**Pan
Władysław Bigus
Wójt Gminy
R u d n a**

LWR-410-12-6/2009
P/09/153

Na podstawie art. 2 ust. 2 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli¹, zwanej dalej „ustawą o NIK”, Najwyższa Izba Kontroli Delegatura we Wrocławiu skontrolowała Urząd Gminy w Rudnej (zwany dalej Urzędem) w zakresie gromadzenia i wykorzystywania w latach 2007-2008 środków gminnego funduszu ochrony środowiska i gospodarki wodnej.

W związku z kontrolą, której wyniki przedstawione zostały w protokole kontroli podpisanym w dniu 1 czerwca 2009 r., Najwyższa Izba Kontroli, na podstawie art. 60 ustawy o NIK, przekazuje Panu Wójtowi niniejsze

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie z nieprawidłowościami gromadzenie przez Urząd i gospodarowanie w latach 2007-2008 środkami gminnego funduszu ochrony środowiska i gospodarki wodnej. Ustalone w tym zakresie nieprawidłowości dotyczyły przede wszystkim błędnego ustalania nadwyżki przychodów tego funduszu oraz nieobjęcie ewidencją księgową należności z tytułu opłat za usunięcie drzew lub krzewów.

1. Stosownie do przepisów art. 29 ust. 2 ustawy z dnia 30 czerwca 2005 r. o finansach publicznych² oraz art. 403 ust. 2 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska³, do gromadzenia przychodów oraz realizacji wydatków gminnego funduszu ochrony środowiska i gospodarki wodnej (GFOŚiGW) Urząd utworzył odrębny rachunek bankowy. W badanym okresie Pan Wójt wywiązywał się również z obowiązków

¹ Dz.U. z 2007 r. Nr 231, poz. 1701 ze zm.,

² Dz.U. nr 249, poz. 2104 ze zm.

wynikających z art. 181 ust. 1 pierwszej oraz art. 420 drugiej z wymienionych wyżej ustaw, tj. przedstawiania Radzie Gminy do zatwierdzenia zestawienia przychodów i wydatków stanowiących roczne plany GFOŚiGW. Zestawienia tych przychodów i wydatków zostały zatwierdzone uchwałami ustalającymi budżety Gminy Rudna, odpowiednio na 2007 r. oraz na 2008 r.

2. Z opłat pobieranych w województwie dolnośląskim za korzystanie ze środowiska, Zarząd Województwa Dolnośląskiego przekazał na rachunek GFOŚiGW Rudnej w 2007 r. 20.916,1 tys. zł, a w 2008 r. 21.450,5 tys. zł. Wymienione kwoty, stanowiące w okresie objętym kontrolą jedyne źródło przychodów GFOŚiGW w Rudnej, były znacząco wyższe od średniej krajowej przychodów przypadających na jednego mieszkańca. W związku z powyższym wystąpiły okoliczności określone w art. 404 ustawy Prawo ochrony środowiska, zobowiązujące Gminę do przekazywania nadwyżki z tytułu tych przychodów do Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej we Wrocławiu. Wpłaty z tytułu nadwyżki przychodów GFOŚiGW Urząd dokonał w 2007 r. oraz w 2008 r. w dniu 13 sierpnia, tj. w terminie wymaganym powołanym przepisem. Jednakże kwoty dokonanych wpłat nadwyżki przychodów GFOŚiGW zarówno w 2007 r. jak i w 2008 r. zostały błędnie wyliczone. Stosownie bowiem do powołanych przepisów art. 404 ustawy Prawo ochrony środowiska średnia krajowa przychodów gminnych funduszy przypadająca na jednego mieszkańca, corocznie ogłaszana przez Ministra Środowiska w I półroczu roku następnego, winna być porównywana z przychodami GFOŚiGW Rudnej, osiągniętymi w roku, za który została ogłoszona średnia. Tymczasem Urząd wzmiankowane średnie wykorzystywał do obliczania nadwyżki przychodów funduszu osiągniętych w roku następnym. Spowodowało to zawyżenie wpłaty na rachunek Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej kwoty nadwyżki przychodów GFOŚiGW w 2007 r. o 214,7 tys. zł (wpłacono 17.957,8 tys. zł zamiast 17.743,1 tys. zł), a w 2008 r. o 119,1 tys. zł (wpłacono 19.836,1 tys. zł, zamiast 19.717,0 tys. zł).

Nadto w styczniu bieżącego roku dokonano wyliczenia nadwyżki przychodów GFOŚiGW za 2008 r., choć w chwili dokonywania tych wyliczeń nie znano średniej krajowej przychodów gminnych funduszy ochrony środowiska i gospodarki wodnej przypadających na jednego mieszkańca. Zajdzie zatem potrzeba skorygowania wyliczonej nadwyżki po ogłoszeniu wzmiankowanej wyżej średniej, co stosownie do przepisu art. 404, ust. 2

³ Dz.U. z 2008 r. Nr 25, poz. 150 ze zm.

ustawy Prawo ochrony środowiska powinno nastąpić w terminie do końca I półrocza 2009 r. Określona przez Urząd w styczniu 2009 r. kwota tej nadwyżki - 20.251,5 tys. zł, byłaby poprawna, tylko wtedy gdy średnia krajowa przychodów gminnych funduszy ochrony środowiska i gospodarki wodnej w 2008 r. przypadająca na jednego mieszkańca, byłaby identyczna jak w 2007 r., co zdaniem Izby jest mało prawdopodobne.

3. Wolne środki GFOŚiGW, zwłaszcza nadwyżki przychodów do czasu ich odprowadzenia do Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej, wpłacano na bankowe lokaty terminowe. W wyniku tego uzyskano na rzecz budżetu Gminy dochody w 2007 r. - 1.123,0 tys. zł, a w 2008 r. - 1.955,6 tys. zł. Dodatkowo z tytułu bieżącego oprocentowania środków na rachunku GFOŚiGW, dochody budżetu Gminy zwiększono odpowiednio o 12,7 tys. zł oraz 11,3 tys. zł.
4. W badanych latach środki GFOŚiGW przeznaczono na finansowanie 12 przedsięwzięć ochrony środowiska i gospodarki wodnej, których przedmiot był zgodny z zakresem określonym w art. 406 ust. 1 ustawy Prawo ochrony środowiska. Na realizację tych przedsięwzięć w 2007 r. wydatkowano z GFOŚiGW – 1.215,5 tys. zł, a w 2008 r. – 1.048,5 tys. zł.
5. Urząd w latach 2007-2008 nie prowadził rejestru wniosków posiadaczy nieruchomości z terenu Gminy Rudna o wydanie zezwolenia na usunięcie drzew lub krzewów, co Najwyższa Izba Kontroli ocenia negatywnie. Merytorycznych uwag Izba nie zgłasza natomiast do postępowań wszczętych w wyniku takich wniosków. W przedmiotowej sprawie wydano łącznie 93 decyzje, w tym 86 udzielających zezwolenia na usunięcie drzew lub krzewów oraz 7 decyzji odmawiających udzielenia takiego zezwolenia. 81 zezwoleń dotyczyło drzew lub krzewów, za usunięcie których przepisy art. 86 ust. 1 ustawy z 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody⁴ nie przewidywały pobrania opłat. Pozostałe 5 decyzji ustalało natomiast opłaty zgodne ze stawkami wynikającymi z art. 85 ustawy o ochronie przyrody, w łącznej kwocie 848,1 tys. zł. Wymienionymi 5 decyzjami ustalającymi opłaty za usunięcie drzew, przewidziano zastąpienie usuwanych drzew innymi drzewami. W związku z powyższym Pan Wójt na podstawie art. 84 ust. 4 powołanej ustawy odroczył termin uiszczenia ustalonych opłat za usunięcie drzew na okres 3 lat.

⁴ Dz.U. z 2004 r. Nr 92, poz. 880 ze zm.

Skutków decyzji odraczających termin uiszczenia opłaty za usunięcie drzew nie objęto w Urzędzie ewidencją księgową, co Najwyższa Izba Kontroli ocenia również negatywnie. Zdaniem Izby należności warunkowe ustalane tymi decyzjami powinny być ujmowane w księgach rachunkowych na koncie pozabilansowym do czasu wypełnienia warunków, o których mowa w decyzjach, tj. zastąpienia usuniętych drzew innymi drzewami. W związku z nie ujęciem należności warunkowych w księgach rachunkowych, ich stanu na 31 grudnia 2007 r. wynikającego z decyzji powołanych w niniejszym punkcie wystąpienia (w wysokości 149,3 tys. zł) nie wykazano w sprawozdaniu finansowym - bilansie.

6. Problematyki gromadzenia i wykorzystywania środków GFOŚiGW nie obejmowano audytem wewnętrznym, choć Urząd w badanych latach zatrudniał pracownika na stanowisku audytora.

Przedstawiając powyższe oceny i uwagi Najwyższa Izba Kontroli wnosi o:

1. Wystąpienie do Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej z wnioskiem o zwrot nadpłaconych w 2007 r. oraz 2008 r. kwot z tytułu nadwyżki przychodów GFOŚiGW.
2. Uwzględnienie średniej krajowej przychodów gminnych funduszy ochrony środowiska i gospodarki wodnej w 2008 r. przypadających na jednego mieszkańca, do korekty wyliczonej w styczniu 2009 r. nadwyżki przychodów GFOŚiGW za 2008 r.
3. Założenie rejestru wniosków posiadaczy nieruchomości z terenu Gminy Rudna o wydanie zezwolenia na usunięcie drzew lub krzewów
4. Objęcie ewidencją księgową należności warunkowych ustalanych decyzjami odraczającymi termin uiszczenia opłaty za usunięcie drzew, tym samym wykazanie ich w sprawozdaniu finansowym bilansie wg stanu na 31 grudnia 2008 r.
5. Objęcie audytem wewnętrznym gospodarki środkami GFOŚiGW.

Najwyższa Izba Kontroli Delegatura we Wrocławiu na podstawie art. 62 ust. 1 ustawy o NIK, oczekuje przedstawienia przez Pana Wójta, w terminie miesiąca od daty otrzymania niniejszego wystąpienia pokontrolnego, informacji o sposobie wykorzystania uwag i wykonania wniosków bądź o działaniach podjętych w celu realizacji wniosków lub przyczynach niepodjęcia takich działań.

Zgodnie z treścią art. 61 ust. 1 ustawy o NIK, w terminie 7 dni od daty otrzymania niniejszego wystąpienia pokontrolnego przysługuje Panu prawo zgłoszenia na piśmie do

dyrektora Delegatury NIK we Wrocławiu umotywowanych zastrzeżeń w sprawie ocen, uwag i wniosków zawartych w tym wystąpieniu.

W razie zgłoszenia zastrzeżeń, zgodnie z art. 62 ust. 2 ustawy o NIK, termin nadesłania informacji, o której mowa wyżej, liczy się od dnia otrzymania ostatecznej uchwały właściwej komisji NIK.